

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

AAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Houten

15/04/2021
jaargang 99

nr **29**

Op 28 maart 1998 plaatsen ds. C. Harinck en ouderling J.H. Doeven een gedenksteen in de in aanbouw zijnde Eskol-kerk te Houten, met als opschrift: 'Dit is van de HEERE geschied'. Ds. Harinck merkt daarbij onder meer op: 'Nu het zover is dat vanmorgen de gedenksteen is gelegd, willen we dan ook zeggen: 'Dit is van de HEERE geschied'. Ik hoop dat we er bij mogen zeggen: 'En het is wonderlijk in

onze ogen'. Want we leven in een tijd dat kerkgebouwen worden afgebroken of dat kerkgebouwen andere bestemmingen krijgen. En wij, als Gereformeerde Gemeente van Houten, mogen een nieuw kerkgebouw bouwen. Dat mag toch wel wonderlijk zijn in onze ogen. (...) Dat ons gebed mag wezen, dat de Heere in dit kerkgebouw velen tot bekering, tot geloof in Christus wil brengen'.

Die Zichzelf gegeven heeft

Paulus, de kruisgezant, heeft de Naam tot zaligheid mogen prediken. Die Naam was zo heerlijk voor hem geworden, want God had hem neergeveld op de weg naar Damaskus. Hij had hem ontdekt aan zijn verlorenheid, maar ook had het Gode behaagd Zijn Zoon in hem te openbaren.

Die Zichzelfven gegeven heeft voor onze zonden, opdat Hij ons trekken zou uit deze tegenwoordige boze wereld, naar den wil van onzen God en Vader, Denwelken zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.

Galaten 1:4 en 5

Er was een begeerte gekomen in het leven van Paulus om die Naam te prediken. En de Heere had Zijn Woord gezegend door Zijn Geest. Paulus had ook mogen werken in Galatië, een landstreek in Klein-Azië, in het huidige Turkije. Ook daar had God Zijn gemeente gebouwd. En waar God krachtig werkt door Zijn Geest, komt ook de duivel met zijn handlangers, om, kon het zijn, het Godswerk te verstoren en te verbreken. Dat was ook zo in Galatië. Er kwamen dwaalleraren die het fundament dat Paulus had gepreekt, probeerden te ondergraven. De zogenaamde Judaïsten daar zeiden: terug naar de wetten van Mozes, ook de christenen moeten zich laten besnijden. Ze probeerden de gemeente te verleiden. Meerderen werden erdoor betoverd, door de leer van God wat en een mens wat. Dat vond ingang in de harten.

Heilig verontwaardigd

Paulus schreef zijn brief aan de Galaten vanuit een diepe bewogenheid met de zielen. Hij schreef in het derde hoofdstuk: 'O gij uitzinnige Galaten, wie heeft u betoverd, dat gij der waarheid niet zoudt gehoorzaam zijn'. Hij was heilig verontwaardigd! Want wanneer werk en genade met elkaar worden vermengd, krijgt God niet de eer maar de (vrome) mens. Dat is een loochening van het volkomen offer van Christus voor Zijn Kerk.

In de tekst beschrijft Paulus de liefde van Christus die alles te boven gaat. 'Die Zichzelfven gegeven heeft...'. Peilloos diep is de liefde van de Vader, maar ook van de Zoon! Hij heeft Zichzelf gegeven in de stilte van de nooit begonnen eeuwigheid. Op de vraag van de Vader: 'Wie is hij, Die met zijn hart borg worde om tot Mij te genaken?' heeft Hij geantwoord: 'Zie, Ik kom, om Uw wil te doen, o God' (Hebr. 10:9). Er is hulp besteld bij een Held. Hij is gekomen en heeft Zichzelf gegeven in de tijd, vlees en bloed aangenomen uit de maagd Maria, Immanuël. Hij heeft Zichzelf gegeven, uit eeuwige liefde tot Zijn Vader en tot Zijn bruidsgemeente. Zie Hem kruipen in de hof van Gethsémané. Zie Hem op de kruisheuvel Golgotha, waar Hij hangt als Borg en Middelaar van Zijn Kerk: 'Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten!' Hoor Hem uitroepen: 'Het is volbracht'. Hij heeft Zichzelf gegeven tot in de dood des kruises.

De zelfopofferende liefde van Christus gaat alles te boven! Maar deze woorden bepalen ons ook bij de ernst van de zonden. Eer dat God de zonde ongestraft liet blijven, heeft Hij ze gestraft aan Zijn geliefde Zoon. Gods gerechtigheid en waarheid eisten de dood van deze Zoon des Vaders. Nooit zou een verloren, doch uitverkoren volk bij God kunnen wonen, in Zijn zalige gunst en gemeenschap hersteld kunnen worden, als deze Borg niet was gaan staan tussen een vertoornd Rechter en een vloekwaardig zondaarsvolk.

Geopenbaard en toegepast

Paulus schreef: 'Die Zichzelfven gegeven heeft voor onze zonden'. Dat wist Paulus, dat had hij ondervonden, dat was aan hem geopenbaard en toegepast door Gods Geest. Mag u het ook weten?

Hij is overtuigd geworden door Gods Geest wat het betekent om zondaar te zijn en tegen een heilig en rechtvaardig, maar ook barmhartig God gezondigd te hebben. Bij hem is gewerkt een droefheid naar God, die een onberouwelijke bekering werkt tot zaligheid.

God had Paulus eerst bepaald bij een dadelijke zonde en daarna is hij dieper ontdekt aan zijn zonden en schulden voor God. Hij heeft zijn Rechter om genade gesmeekt en genade gevonden in de Zoon van Gods liefde en welbehagen. Dat was niet alleen een overtuiging, maar ook een hartelijke overbuiging. Paulus

ds. J. van Rijswijk,
Oud-Beijerland

In dit nummer

4 Commentaar:
Boetes voor kerken

8 De troost van
de Godsregering

20 Vraag maar om
een nieuw hartje

- 2** Die Zichzelf gegeven heeft
- 3** De zaligsprekingen [15]
- 5** De Emmaüsgangers [2]
- 6** Een wonderlijk ambt [2]
- 7** Wat is een mens?
- 9** Ds. G.H. Kersten in quotes [4]
- 10** Bijbelstudie 1 Petrus [15]
- 11** Boekennieuws
- 12** Kerknieuws
- 13** Berichten
- 13** Kerkdiensten
- 19** Jeugdrubriek

De zaligspreekingen [15]

beleefde dat een Ander betaald had voor zijn zonden. Dat hij een Borg heeft mogen ontvangen, een schuldovernemende Borg en Middelaar.

Wat is het nodig om heel persoonlijk ontdekt te worden aan onze zonden, en te leren roepen vanuit de diepte tot God: 'Zo Gij, HEERE, de ongerechtigheden gadeslaat...! En ook om te mogen weten: 'Maar bij U is vergeving'. Hij, dat dierbare Godslam, in de plaats van zondaren die de eeuwige dood hebben verdiend en die dat ook leren door Gods Geest. Van dat wonder zal Gods Kerk eeuwig mogen zingen.

Dan vervolgt de tekst: '...opdat Hij ons trekken zou uit deze tegenwoordige boze wereld'. Hij trekt zondaren naar Zijn welbehagen uit deze tegenwoordige boze wereld. Hij trekt vanuit de duisternis tot Zijn wonderbaar en heerlijk licht. Dat doet Hij met liefdekoorden: Ik wil en zij zullen. Dan mogen de wapens van verzet en tegenstand worden neergelegd. Zij die getrokken worden, bidden dagelijks: Heere, trek mij, dan zullen wij U nalopen.

Eeuwig welbehagen

'Naar den wil van onzen God en Vader...! Naar het eeuwig welbehagen is Gods Zoon in de plaats van Zijn Kerk gaan staan. De wil van de Vader was ook de wil van de Zoon en de Heilige Geest. De wil van de Vader was dat Zijn Schootzoon zou betalen en de deugden van God zou verheerlijken. Daarom zal er een Kerk zalig worden, omdat God het wil. Dan zal het zijn: Drie-enig God, U zij al de eer!

En dan besluit de tekst: 'Denwelken zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid'. De Vader heeft getuigd dat Zijn welbehagen was in Zijn Zoon. Na alles wat de Zoon gedaan heeft, zal Hij eeuwig de eer ontvangen. Het Lam zal het Middelpunt zijn van de hemel. Straks mogen de gezaligden de kroon werpen voor de voeten van het Lam. Hun ogen zullen gericht zijn op die dierbare Christus, Die alles heeft aangebracht voor Zijn Kerk. Die Christus, Die hier op aarde onmisbaar, noodzakelijk, gepast en dierbaar is geworden. En in het eren van het Lam zullen ook de Vader en de Heilige Geest de lof ontvangen.

Lezer, mag u het weten door wederbarendende genade en geschonken geloof? Die Zichzelfen gegeven heeft! Kent u het? Ook voor mij, de grootste der zondaren?

Thomas Watson

Beweegredenen tot een heilig treuren

'Zalig zijn die treuren'

Mattheüs 5:4

Graag wil ik christenen tot een heilig treuren aansporen. Ik wil u ertoe overhalen om te treuren. Dat is het waardoor de ziel op de gelukzaligheid wordt voorbereid. O, dat onze harten geestelijke distilleerkolven waren, waaruit het water van heilige tranen drupte! De duiven van Christus wenen. Zij die ontkomen, zullen zijn gelijk duiven der dalen, kermende, een ieder om zijn ongerechtigheid (vgl. Ez. 7:16)

Elf beweegredenen van Godswege om heilig te treuren

Er zijn verscheidene beweegredenen van Godswege om heilig te treuren.

De eerste. Tranen kunnen tot niets beters worden gebruikt. Als u weent vanwege een uitwendig verlies, verlést u uw tranen. Het is als een regenbui op een rots, die nergens goed voor is; maar tranen vanwege de zonde zijn gezegende tranen. Zalig zijn die treuren.

De tweede. Het treuren in de zin van het Evangelie is een blijk van genade. Zacharia 12:10: 'Over het huis Davids en over de inwoners van Jeruzalem zal Ik uitstorten de Geest der genade, en zij zullen treuren' (Eng. vert.). De Heilige Geest is in de gedaante van een duif op Christus neergedaald. De duif is een schepsel dat weent. Als het wenen als van een duif er is, is dat er een goed blijk van dat de Geest daar is neergedaald. Het wenen over de zonde is een teken van de nieuwe geboorte.

De derde. Tranen zijn kostbaar. Tranen die uit een treurig en boetvaardig oog druppen, zijn als water dat van rozen drupt: heel zoet en kostelijk voor God.

De vierde. Tranen zijn aangenaam. Het treuren is de weg naar een bestendige vreugde. 'De zoetste wijn is die welke uit de wijnpersbak van de ogen komt', zegt Chrysostomus. Het is voor de ziel nooit zo ruim als wanneer zij kan wenen.

De vijfde. Iemand die over de zonde treurt, doet niet alleen zichzelf goed, maar ook anderen. Hij helpt om het land van de toorn te vrijwaren. Het is als met Abraham: toen hij de slag wilde toebrengen, heeft de engel zijn hand tegengehouden (zie Gen. 22:12). Zo houdt iemand die treurt Gods hand tegen als Hij een volk wil vernietigen.

De zesde. Het heilige treuren is een medicijn dat een ziekte voorkomt. Ons treuren over de zonde hier, zal het treuren in de hel voorkomen. De hel is de plaats van het geweest (Matth. 8:12). De verdoemden vermengen hun drank met tranen. Over God wordt gezegd dat Hij Zijn fles ophoudt voor onze tranen (Ps. 56:9).

De zevende. Het Evangelie schrijft geen andere weg tot de gelukzaligheid voor dan deze: 'Zalig zijn die treuren'. Dat is de weg die naar het nieuwe Jeruzalem leidt. Er kunnen verscheidene wegen naar een stad leiden. De een gaat deze weg, de ander die. Maar er is slechts één weg naar de hemel, en die voert door het huis van het geweest.

(wordt vervolgd)

Uit: "De zaligspreekingen", Thomas Watson (uitg. Den Hertog).

Boetes voor kerken

ds. W. Silfhout,
Capelle aan den IJssel

De vrijheid om God te dienen naar Zijn Woord is een groot goed. We kunnen er niet zuinig genoeg op zijn.

Ook de Netherlands Reformed Congregation in Chilliwack kreeg een boete opgelegd omdat er tijdens de kerkdiensten bezoekers werden toegelaten.

Deze vrijheid staat vandaag helaas ter discussie. Niet alleen in ons land, ook in andere landen, zoals in Canada. Daar zijn kerken en voorgangers beboet, omdat ze tijdens kerkdiensten bezoekers toelaten. Alleen al in de Canadese provincie British Columbia hebben drie kerken de achterliggende maanden in totaal 299.900 Canadese dollar (ongeveer € 200.000) aan boetes gekregen. De boetes werden opgelegd, nadat het verbod om diensten met bezoekers te beleggen, tevergeefs bij de rechter werd aangevochten. Niet alleen de kerken kregen boetes opgelegd, ook de predikant die het verbod overtreedt wordt beboet. Dat overkwam ook ds. P. van Ruitenburg, predikant van de Netherlands Reformed Congregation in Chilliwack. De kerken ervaren het verbod als een vorm van discriminatie, zelfs als een begin van christenvervolging. Is het niet wat overdreven om in dit verband te spreken van discriminatie en zelfs van vervolging? De situatie in Canada kunnen we niet vergelijken met die in Nederland. Maar je kunt je wel voorstellen dat als je boetes moet betalen, omdat je gevolg hebt gegeven aan de Bijbelse opdracht om samen te komen onder de be-

diening van het Woord, dat dan dergelijke gedachten opkomen.

In Nederland houdt de overheid nog steeds vast aan het beginsel van de scheiding van kerk en staat. Hoewel dat in de praktijk schuurt met de algemeen heersende overtuiging dat het niet terecht is dat de kerken nog een uitzonderingspositie hebben, kan de overheid als het om de eredienst gaat, (nog) niet veel anders doen dan dringende adviezen aan de kerk geven. Dat blijkt nu vooral in coronatijd.

Voorzichtigheid geboden

Het respect voor de eigen positie van de kerk vraagt van de kerk wel om geen stappen te zetten die de roep versterken om die uitzonderingspositie af te schaffen. Dringende adviezen van de overheid, zeker in een tijd waarin de volksgezondheid op het spel staat, moeten niet onnodig genegeerd worden. Daarbij blijft de eigen verantwoordelijkheid van de kerk. Dat geeft ruimte om ook een eigen invulling aan de adviezen van de overheid te geven. Daarbij is echter wel voorzichtigheid geboden. De vrijheid van godsdienst staat onder druk. Degenen die pleiten om die vrijheid ondergeschikt te maken aan het tot nieuwe godsdienst verheven gelijkheidsbeginsel, moeten zich

daarin niet gesteund weten door kerkelijke stappen die niet strikt nodig zijn.

Gelijkheidsbeginsel

In de oudheid behoorde de godsdienst niet tot het persoonlijk gebied, maar tot dat van de gemeenschap. Er was sprake van een nauwe verwevenheid van de godsdienst met staat, volk of ras, met als gevolg meestal eenheid van staat en godsdienst. In het Romeinse Rijk werden plaatselijke goden verbonden met de Romeinse goden. De eerste christenen konden uit overtuiging geen eer geven aan de Romeinse goden en aan de keizer. Die weigering bracht echter wel verdrukking met zich mee. Er dringt zich een parallel op met onze maatschappij. Zolang we meegaan met de algemeen heersende overtuiging die zich ideologisch of uit navolging baseert op het gelijkheidsbeginsel, zal het christendom nog wel worden getolereerd. Deze tolerantie is niet meer vanzelfsprekend. Het overgrote deel van Nederland heeft helaas afgerekend met het christelijk geloof. Er treedt een generatie aan, die daar werkelijk niets meer mee heeft. Als God het niet verhoedt, zal dat ook tot uitdrukking komen in een snel slinkend begrip voor hen die zich in hun leven willen laten leiden door Gods heilzame inzetten. Het zal gevolgen hebben voor het grondrecht van de vrijheid van godsdienst.

Nieuwe godsdienst

De overheid kan de grondwettelijke vrijheid van godsdienst nu alleen nog beperken. Het is niet te hopen dat zij daarin zover gaat als in Canada.

Het wordt niet alleen anders als de vrijheid van godsdienst ondergeschikt wordt gemaakt aan het gelijkheidsbeginsel, zoals zovelen vinden dat zou moeten, maar vooral ook als het gelijkheidsbeginsel als het ware tot een nieuwe godsdienst wordt verheven. Dan is er geen plaats meer voor artikel 6 van de Grondwet, waarin de vrijheid van godsdienst is geregeld. De eigen positie van de kerk in de samenleving zal dan niet meer worden erkend. Geloven is dan iets uitsluitend voor de privésfeer.

Misschien vinden vele lezers dit commentaar te negatief. Wie zou niet wensen dat de toekomst van de kerk anders zou zijn? Die is ook anders. Want de heilige vergadering van ware christgelovigen 'is er geweest van het begin van de wereld af en zal zijn tot het einde toe: gelijk daaruit blijkt dat Christus een eeuwig Koning is, Die zonder onderdanen niet zijn kan' (art. 27, NGB).

Een derde reiziger op de weg

J. van 't Hul,
Lieren

De twee wandelaars die Jeruzalem verlaten, zijn onderweg naar 'een vlek dat zestig stadiën van Jeruzalem was, welks naam was Emmaüs'.

Vele archeologen hebben al naar dit Emmaüs gezocht. Verschillende plaatsen kwamen er voor in aanmerking, maar nog steeds is onduidelijk waar het gelegen heeft. Emmaüs kan in elk geval geen bedevaartsoord worden.

Wat we weten is: dit gehucht lag zestig stadiën vanaf Jeruzalem. Dat is ongeveer elf kilometer. Twee uur lopen. De beide wandelaars hebben nog een fikse wandeling voor de boeg.

'En zij spraken tezamen onder elkander van al deze dingen die er gebeurd waren' (Luk. 24:14).

Liefst hadden de Emmaüsgangers er verder maar over gezwegen, over wat er de laatste dagen allemaal in de stad gebeurd was, over hun teleurstelling, over hun hoop die was vergaan, hun smart en gemis. Het was allemaal zo anders gegaan dan ze hadden gedacht. Ze hadden Jezus willen volgen, waar Hij ook zou heengaan, want ze hadden in Hem hun Zaligmaker gezien. Maar ach, Hij is gekruisigd, gestorven en begraven. Het is een verloren zaak geworden. Lag Hij nu nog maar in het graf, maar zelfs het graf is leeg. Anderen hadden

gezegd dat Hij leeft, maar zij hebben Hem niet gezien. Zij zijn onbedacht hun Herder verloren. Ze willen eerst zien, dan zullen ze geloven. Voor deze wandelaars is het buiten hope geworden.

Teken van leven

Hun hart is vol van een dode Jezus en toch vloeit hun mond ervan over, of ze willen of niet. Want als Christus in het hart is, is Hij ook op de lippen. 'Dit is typisch een teken van echt leven, dat de Heere door Zijn Woord in de harten heeft gebracht' (Kohlbrugge).

De Emmaüsgangers zijn zichzelf een raadsel. Ze zitten in de put en zijn innig bedroefd over een begraven Zaligmaker, maar hun droefheid is geen droefheid der wereld, want die werkt alleen maar de dood. In hún hart is er leven, maar het ontbreekt hen aan licht. Ze zijn bedroefd terwijl de Levensvorst hen op de weg naar Emmaüs al op de voet volgt. Hij volgt degenen die Zijne zijn, ook in hun gemis. 'En het geschiedde terwijl zij samenspraken en elkander ondervraagden, dat Jezus Zelf bij hen kwam en met hen ging' (Luk. 24:15).

De beide wandelaars lopen samen op, ongelovig redenerend en elkaar bevregend. Ongemerkt komt een derde hen achterop, een reiziger, net als zij. Hij voegt Zich bij hen. 'Als christenen de Heere tot onderwerp van hun gesprek maken, kunnen zij hopen met Zijn gezelschap te worden bevoorrecht' (Spurgeon).

Waar twee of drie in Zijn Naam bijeen zijn, daar komt Hij Zelf in het midden. Dan is Hij dus nooit verre van hen. Dat is hier ook zo. Die twee mensen zoeken Christus, nu komt Hij tot hen, tot deze dwalende schapen. Wie Hem zoekt, zal Hem vinden en Hij openbaart Zich aan hen die naar Hem vragen. Op Zijn opstandingsdag zoekt Jezus deze beide tobbers op, deze twijfelmoedige en ongetrooste wandelaars. Dat is ook Zijn liefste werk, voor zulken is Hij gekomen, om het verlorene te zoeken, het weggedrevene weder te brengen en het gebogene op te richten. 'Zie Hem daar wandelen, de grote Zwerver, Die zeer begeert naar Zijn vaderland, maar ter wille van de Zijnen nog veertig dagen op de aarde rondwandelt, hoewel Hij reeds tot de hemel behoort' (I. Kievit).

Een grote verborgenheid

'En hun ogen werden gehouden dat zij Hem niet kenden' (Luk. 24:16). Deze onbekende Vreemdeling is hét voorwerp van hun hartelijke liefde, maar de beide wandelaars naar Emmaüs kennen hun Meester niet. 'Hun ogen werden gehouden...! Ze zijn bepaald niet blind, maar Christus zorgt er Zelf voor dat zij Hem nog niet herkennen. Markus, die aan deze geschiedenis twee verzen wijdt, schrijft dat Hij hier 'in een andere gedaante' verschijnt (Mark. 16:12). 'Soms houdt Jezus Zich verborgen voor hen die Hem het liefste zijn' (Spurgeon). Er zijn dus twee redenen waarom de Emmaüsgangers niet zien Wie hun Metgezel is. Hun gezichtsvermogen wordt belemmerd én Hij is van gedaante veranderd. Ze zien Hem niet, net als Maria die meende dat ze met de hovenier van doen had. Voor deze beide wandelaars is de Opgestane als een verzegeld boek, met zeven zegelen gesloten. Eén grote verborgenheid dus. Hij alleen kan die zegelen verbreken en die verborgenheid openbaren. Zij niet. 'Christus had het zo geschikt dat zij des te vrijer met Hem en Hij met hen kon spreken, opdat het zou blijken dat Zijn woord niet afhankelijk was van Zijn lichamelijke tegenwoordigheid' (Henry). 'Ook heilige smart kan hinderlijk zijn voor het oog om Hem te zien. Kent u deze opvoeding van de hemel?' (I. Kievit).

(wordt vervolgd)

Een wonderlijk ambt [2]

ds. A. Schreuder,
voorzitter van het
curatorium van de
Theologische School

In het vorige artikel schreven we dat tijdens het curatoriumgesprek twee vragen worden gesteld. De antwoorden daarop zijn bepalend voor het antwoord of het curatorium vrijmoedigheid heeft om iemand toe te laten.

De eerste vraag

De eerste vraag die gesteld wordt door het curatorium gaat over de persoonlijke verhouding tot de Heere. De Heilige Schrift en onze belijdenis leren ons dat het werk Gods in een mensenziel eenduidig is in de hoofdzaken die doorleefd worden. Dan gaat het om vragen zoals: Hoe is de Heere in uw leven begonnen; hoe bent u zondaar voor God geworden; hoe heeft u God leren toevallen in en buigen voor Zijn recht? Deze zaken worden verwoord in Zondag 2 tot en met 5 van onze Catechismus. Ook wordt in de Catechismus duidelijk beschreven hoe de gang is die de Heere gaat om de weg der zaligheid vanuit het Evangelie te openbaren in de Middelaar Jezus Christus. En hoe Hij door het geloof persoonlijk mag worden geëigend. Bij deze zaken heeft het curatorium er oog voor dat de Heere Zijn werk in de persoonlijke levensgang uitwerkt, passend bij iemands leeftijd, karakter en persoonlijke omstandigheden.

‘En hoe zullen zij prediken, indien zij niet gezonden worden? Gelijk geschreven is: Hoe lieflijk zijn de voeten dergenen die vrede verkondigen, dergenen die het goede verkondigen!’

Omdat een dienaar van het Goddelijke Woord anderen moet gaan onderwijzen, is het voor hem van het grootste gewicht dat hij zelf doorleéfd heeft wat hij moet gaan onderwijzen. Hij moet kunnen uitleggen wat het betekent om zondaar voor God te zijn; wat de droefheid naar God betekent; wat het betekent dat het van de kant van de mens een verloren zaak is geworden. Maar ook hoe er door de Heilige Geest plaats wordt gemaakt voor de Zaligmaker

en hoe Christus door het geloof (meer) waarde heeft gekregen.

Als mag worden beluisterd dat iemand van deze zaken geen vreemdeling is, dan is dat tot verwondering en blijdschap. Het is niet bepalend of iemand veel kan vertellen, maar of in de woorden de zaken gehoord worden, waarin het werk van de Heere doorklinkt. Het ambt vraagt echter meer. Daarom gaat de tweede vraag over de werkzaamheden met het predikambt.

De tweede vraag

Sinds de Dordtse Synode is er door onze vaders vaak geschreven over de roeping tot het predikambt. Koelman gaat uitvoerig in op de roeping tot het ambt in zijn voorrede in het boek “Ettelijke gronden van de Christelijke religie” van Hugo Binning. En in een voorrede van het boekje “De wekker der leraren” van Robert Macwair legt Jacobus Koelman iedereen die zich tot het predikambt begeeft aan het hart zich voor Gods aangezicht te onderzoeken hoe de persoonlijke verhouding tot de Heere is en ook hoe men denkt te kunnen dienen als predikant in Gods Koninkrijk. Koelman schreef dit omdat er in zijn dagen velen waren die wel een theologische opleiding tot predikant volgden en predikant werden, maar van wie hij vreesde dat ze vreemdeling waren van genade en niet door de Heere tot het ambt geroepen waren.

In het boek “Neem de wacht des Heeren waar” van ds. A. Vergunst is een lezing opgenomen die als titel heeft “De roeping tot het predikambt”. Hierin wijst hij erop dat op de Dordtse Synode uitvoerig is gesproken over de opleiding tot het ambt van herder en leraar en over het grote belang dat erop toegezien wordt dat iemand zich van Godswege geroepen weet.

Ds. Vergunst stelt daarom dat het goed is dat er in onze gemeenten een curatorium

Wat is een mens?

Begrippen uit het geloofsleven uitgelegd

‘En zie, er was een mens...’. In Gods Woord komen we deze zinsnede diverse keren tegen. Ik denk bijvoorbeeld aan Lukas 2, als het gaat over Simeon in de tempel: ‘En zie, er was een mens te Jeruzalem, wiens naam was Simeon’ (vers 25).

Maar, het is toch niets bijzonders dat een mens in de drukke hoofdstad Jeruzalem gezien wordt? Op dat moment zijn er in en rond de tempel toch heel veel mensen? Zeker, maar Lukas zegt er nog iets bij: deze mens was rechtvaardig en godvrezend en hij verwachtte de vertroosting Israëls en de Heilige Geest was op hem. Dus het gaat over een mens die genade kent. Dat wil zeggen: iemand die verklaard ligt in het welbehagen van God, in de verkiezende liefde van eeuwigheid en in het onwankelbare verbond der genade!

Beelddrager

En dat is altijd weer een wonder. Want wat wil het eigenlijk zeggen een mens te zijn? Wel, dat is een beelddrager Gods. We lezen dat in Genesis 1: ‘En God zeide: Laat Ons mensen maken naar Ons beeld, naar Onze gelijkenis...’ (vers 26). We weten van de catechisatie dat in deze tekst het voornaamwoord ‘Ons’ ziet op de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, dus op de drie-enige God. Naar Zijn beeld zijn we geschapen. Dat wil zeggen geschapen in ware kennis, gerechtigheid en heiligheid. Dat beeld is echter door de zonde stukgemaakt. De mens, geschapen als het pronkstuk van de schepping, was dus aanvankelijk een beelddrager, maar hij wérd een verwoester. Door eigen schuld kwam hij buiten de gemeenschap met God te staan: ellendig, verbannen, in een geestelijke doodstaat. Wij hebben allen gezondigd en we missen de heerlijkheid Gods. Wat is toch de mens? We moeten sterven en we vliegen daarheen. De toekomst van de mens is bedroevend, want de bezoldiging der zonde is de dood. Dus het loon dat de zonde uitbetaalt, is de dood. Dan is het geheel en al verloren. En dat voor eeuwig!

Uw zaligheid

Tenzij...! Tenzij we van nieuws geboren worden. Tenzij we als Simeon door het geloof mogen aanschouwen de Zaligmaker, de Middelaar tussen God en de mensen. Hij Die mens werd, maar God bleef. Daar in de tempel te Jeruzalem riep de mens Simeon het uit: ‘Want mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien!’ Op die Zaligmaker worden we nog gewezen. Daar zorgt de Heere Zelf voor. We lezen het zo mooi in het evangelie van Johannes: ‘Er was een mens van God gezonden, wiens naam was Johannes’. En hij mocht getuigen en van zichzelf afwijzen: ‘Zie, het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt’ (Joh. 1:29).

De HEERE wil nog neerzien op in zichzelf verloren zondaren, op nietige mensenkinderen, die als onwaardigen tot Hem komen: ‘Op dezen zal ik zien, op den arme en verslagene van geest en die voor Mijn woord beeft’ (Jes. 66:2b).

ds. J. Schipper, Scherpenzeel

In de rubriek Goed Begrepen leggen ds. J. Schipper en ds. W. Visscher wekelijks een geloofsbegrip uit. De rubriek is bedoeld voor jongvolwassenen, in de leeftijd van ongeveer 20 tot 40 jaar. Kinderen mogen ook meelesen. Ouders en grootouders ook.

is om aan deze gewichtige taak van de kerk gestalte te geven. De apostel wijst daar immers op in Romeinen 10 vers 15: ‘En hoe zullen zij prediken, indien zij niet gezonden worden? Gelijk geschreven is: Hoe lieflijk zijn de voeten dergenen die vrede verkondigen, dergenen die het goede verkondigen!’ En in Hebrëeën 5 vers 4 zegt hij: ‘En niemand neemt zichzelf die eer aan, maar die van God geroepen wordt, gelijkerwijs als Aäron.’

In Jeremia 23 lezen we dat Jeremia in de Naam van de Heere moet profeteren tegen de valse profeten. In vers 21 lezen we dat de Heere zegt: ‘Ik heb die profeten niet gezonden, nochtans hebben zij gelopen; Ik heb tot hen niet gesproken, nochtans hebben zij geprofeteerd.’

Begeerte en roeping

Een punt dat nog genoemd moet worden is het onderscheid tussen een begeerte tot het ambt en een zich van Godswege geroepen weten tot het ambt. Als iemand geroepen wordt, zal er altijd begeerte in meekomen, want de Heere neemt geen slaven in dienst. Het omgekeerde gebeurt ook, dat iemand wel een begeerte tot het ambt heeft, terwijl een roeping - in de zin van uitgestoten en gezonden worden - ontbreekt.

Voor het curatorium is de gave van onderscheid onmisbaar nodig. Soms is het een worsteling hoe beslist moet worden. Soms ontbreekt duidelijkheid. Dan is het verblijdend als na verloop van tijd iemand zich opnieuw meldt om gehoord te worden over de wijze waarop de Heere Zelf licht heeft gegeven over zaken die voorheen nog niet helder waren. Wat is het verblijdend als er dan wel vrijmoedigheid is om iemand toe te laten. Want toelaten is het uitzien!

De troost van de Godsregering

Het is lente hier en de laatste dagen waren zelfs warm. Het is volgens de belofte die de HEERE Noach gaf: 'Voortaan, al de dagen der aarde zullen zaaiing en oogst, en koude en hitte, en zomer en winter, en dag en nacht niet ophouden'.

ds. C. Vogelaar,
Towaco (VS)

In een verwarrende tijd met ongehoorde veranderingen blijft dit woord toch waar. Ook als de aarde oud wordt, de ongerechtigheid vermenigvuldigt en Gods ernstige roepstemmen over de wereld gaan.

Die wereld lijkt kleiner te worden. Nieuws van overal is gemakkelijk te krijgen. Het lijkt de wereld met alle tegenstellingen en spanningen op een bepaalde manier ook weer dichtbij te brengen. Het brengt ook het oude vaderland wat dichterbij. Je bent immers benieuwd hoe het gaat met de kinderen, met familie, met de gemeenten die je lief zijn, met broeders in de bediening en met het land in de huidige politieke en maatschappelijke omstandigheden. We worden overal over geïnformeerd. Maar wat je zo graag zou horen, verneem je helaas niet. Wat overigens niet betekent dat het er niet is. Hier en daar zijn er wellicht toch mensen die met alle zorg en vrees in de huidige benauwende omstandigheden op de plaats gebracht zijn. Je zou wensen dat overheid, volk en kerk en ieder persoonlijk daar eens mochten te-

rechtkomen. Welke plaats dat is? Die van Micha 7:9: 'Ik zal des HEEREN gramschap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd'. Dat is de plaats van het buigen onder Gods drukkende hand, van het erkennen van Zijn recht en het bekennen van onze zware schuld. Er wordt wel over de oordelen gesproken, maar schuldenaars voor en onder God kom je niet zo vaak tegen. We moeten maar bij onszelf blijven. Waar hebben we de Heere in oprechtheid aangeloopen als een waterstroom en met Jakob gezegd: Ik zal U niet laten gaan, tenzij Gij mij zegent? Moet schaamte ons aangezicht niet bedekken, als we meer hebben van een strijder voor eigen gelijk dan van iemand die zichzelf verfoeit en die het niet waard is dat de Heere hem ooit nog een blijk van Zijn liefde en gunst zou tonen?

Christus heeft zo gewillig gebogen onder de last van zonden en plagen. De straf die ons de vrede aanbrengt, was op Hem. Alleen als vrucht van Zijn buigen zal een Adamskind voor God mogen buigen in het stof, in echte verootmoediging.

De controle kwijt

Wat velen zo onzeker en bevreesd maakt, is niet alleen het feit dat er een besmettelijke ziekte rondwaart, maar vooral dat we de controle kwijt waren. Althans, zo werd het ervaren. Het geeft natuurlijk ook een onzeker en bedreigend gevoel om de macht over het stuur kwijtgeraakt te zijn. Daar is dan bijna iedereen druk mee. We moeten, met de hoge vlucht die de wetenschap genomen heeft en met onze hoogontwikkelde techniek, zo'n virusbedreiging toch wel onder de knie kunnen krijgen? Dat is opeens het grote doel: alles moet weer onder onze controle komen. Wat is het erg dat we over het algemeen er geen erg in hebben dat alles in Gods handen ligt en dat Hij alles bestuurt naar Zijn raad en welbehagen. Daar is de trotse mens, die zich meer en meer openlijk in vijandschap openbaart, niet blij mee. Maar wat kan het tot troost zijn dat de HEERE regeert. Troost voor een volk dat zelf niet sturen kan, maar dat bestuurd moet worden.

Er is een tijd in hun leven gekomen dat de Heere het stuur uit handen genomen heeft. Toen hebben ze leren vragen of Hij ze maar leiden wil in de weg waarop de dwaas niet dwalen zal. En dwaas zijn ze, dat leren ze wel. Zulken gaan bedelen: Laat mij toch niet hulpeloos varen en bestier toch mijn gang, daar Gij mijn zwakheid ziet. Het is donker geworden, in Amerika en in het oude vaderland. Er wordt volop gereedeneerd en geredetwist over de vraag hoe we moeten reageren op door bevoegde instanties genomen maatregelen en aanbevelingen. Mogen we eens echt buigen en dan blij zijn dat alles tóch in Gods handen ligt en dat Hij Zijn raad volbrengt, aan Zijn eer komt en Zijn volk de zegen geeft.

Bemoediging

Het is Pasen geweest. De Heere is waarlijk opgestaan en is zelfs van Simon gezien, van hem die het zo laag had laten liggen, die het er zo schandelijk vanaf gebracht had. Er is een levende Koning. Hij regeert. Gelukkig zij die zich aan Hem en aan Zijn leiding mogen overgeven. Mag Zondag 10 van onze Heidelbergse Catechismus nog tot bemoediging zijn? Of is daar geen plaats meer voor in onze beslissingen? De Heere spreekt ook nu in Zijn onveranderlijk en trouw getuigenis: 'Maar Ik zal in het midden van u doen overblijven een elendig en arm volk; die zullen op den Naam de HEEREN betrouwen'. Zij zullen niet beschaamd worden, wier verwachting van Hem alleen mag zijn.

Het is donker geworden, in Amerika en in Nederland, maar God regeert.

GEROEPEN – De roepstem tot zondaren

Tijdgenoten omschrijven de prediking van ds. Kersten als scherp of afsnijdend én als warm, gunnend en ruim. Met grote bewogenheid werden de rijkdom van Christus en de nodigingen van het Evangelie aan de harten van de hoorders gelegd. Zowel het voorrecht als de verantwoordelijkheid van het leven onder de uitwendige roeping is groot.

B. Bolier,
Elspeet

Zonder enig voorbehoud

Ds. Kersten was zich zeer bewust van zijn heilige roeping als prediker van het Evangelie. 'In het Evangelie hebben wij aan Adams zonen en dochteren de enige en volkomen Zaligmaker voor te stellen en aan te bieden. Gods knechten hebben de heilige roeping om doemwaardigen te nodigen tot de zaligheid.' Dit was voor de predikant geen theoretische waarheid, maar ernstige werkelijkheid.

O, wie kan de heerlijkheid van Christus naar waarde roemen? Al kwam heel de wereld tot Hem, met al de erfzonde en alle dadelijke zonden van Adams geslacht – Zijn gerechtigheid zou niet te ledigen zijn! Zou voor iemand de genadedeur gesloten zijn? Voor niemand! God biedt in Christus de zaligheid aan gans verlorenen aan – wie zij ook zijn. Niet één hoorder kan zeggen: 'Het is niet voor mij'. Wij allen zijn in de mogelijkheid van zalig worden, want wij mogen nog verkeren onder de prediking van het Woord. Geheel onbeperkt klinkt over het wereldrond het Woord van Hem, Die is dood geweest en Die leeft. Van Hem, Die doden tot het leven roept en Die goddelozen met God verzoent. Als er enige bedekking over het Evangelie ligt, wordt die er moedwillig op geworpen. Kom dan, wie u ook bent! Niemand is te slecht om in Christus met God te worden verzoend.

Niet te verontschuldigen

Hoe is het mogelijk dat zo'n dierbaar Evangelie door hoorders wordt veracht? Ds. Kersten sprak op een Schriftuurlijke wijze over de redenen waardoor zondaren onbekeerd blijven. Hij sloeg zijn hoorders ook de godsdienstige excuses uit handen.

De verantwoordelijkheid voor het gepredikte Evangelie blijft op ons, juist omdat het de verloren zondaar zonder enig voorbehoud de weg der zaligheid wijst. Het is

alleen door de verharding van ons hart, dat wij niet tot Christus komen en dus verloren gaan. Wij allen zullen voor de rechterstoel van Christus eens rekenschap moeten afleggen. Ook van de bediening van het Evangelie, waarin Christus ons is aangeboden tot zaligheid. Niets weerhoudt ons om tot Hem te komen dan ons ongelooft en onze vijandschap tegen Hem. Wat u ook opnoemt, er is niets, niets in te brengen tegen die nodiging van Hem en tegen die bediening van het Evangelie. Hij staat als met uitgebreide armen! U gaat niet verloren omdat u niet uitverkoren bent, maar omdat u niet wilt dat Christus Koning over u is.

Een eenzijdig Godswerk

Hoe groot het voorrecht van de uitwendige roeping ook is, het is niet genoeg om zalig te worden. Voortdurend bracht ds. Kersten zijn hoorders onder ogen dat de inwendige roeping noodzakelijk is. Óf de mens is verbonden aan de eerste Adam, óf hij is verbonden aan de tweede Adam, Christus. 'Een stenen hart omhelst Christus niet in het geloof', zo stelde hij terecht. 'Bij de volledige handhaving van die ontzettende verantwoordelijkheid - ook voor onze verharding onder het Woord - blijft ook de andere kant zo onomstotelijk waar: de vijandschap van ons hart is zó groot, dat wij nooit voor God kunnen, willen of zullen bukken. Tenzij Hij ons te sterk wordt en overwint'. Dit gegeven doet de uitwendige roeping niet teniet: 'Begrijp het goed: dat maakt niet één hoorder van de Waarheid vrij. Eenieder die het Woord hoort, wordt door God geroepen'. De noodzaak van een Goddelijk genadewonder bond hij zijn hoorders dan ook met klem op het hart.

Zal een zondaar tot Christus komen, dan zal hij ook inwendig geroepen moeten worden. God de Heilige Geest maakt het Woord dan scherp snijdender dan enig tweesnijdend scherp zwaard. Het gaat de ziel in en het doorwondt met wonden die alleen Christus kan helen. Bind voortdurend de noodzakelijkheid van de wedergeboorte op uw hart en vlei uzelf niet met bedrieglijke redenen. Alsof u maar te geloven zou hebben dat u wedergeboren bent, zonder ook maar enige ervaring te hebben van het leven dat uit God geboren is. Ik bid u, ga de reis naar de eeuwigheid niet aan op een onzeker misschien. Maar zoek uw grond door waarachtige bekering alleen in Christus' borgwerk.

(wordt vervolgd)

Gij mannen!

‘Eer gevende, als die ook mede-erfgenamen der genade des levens met haar zijt’.

1 Petrus 3:7

Bij de raadgevingen over het huwelijksleven schrijft Petrus, zelf ook getrouwd, nu aan de mannen. ‘Gij mannen insgelijks...’ (vers 7a). Hij wijst op de verantwoordelijkheid van de man.

ds. M. Karens,
Middelburg

Deze boodschap klinkt ook in ons klassieke huwelijksformulier. In de wereld van de lezers van deze brief had de vrouw meestal alleen plichten en de man alle (voor)rechten. Maar in het christelijk huwelijk heeft de Bijbel het voor het zeggen. Dit blijft actueel. De mannen krijgen de opdracht zorgvuldig met hun vrouwen om te gaan. Ze moeten bij haar wonen met verstand (vers 7a). De man moet zijn vrouw respecteren in en met haar eigen gaven. Zij is anders, want man en vrouw schiep God hen!

Bij haar wonen met verstand (letterlijk: wonend bij haar met kennis) is een gezindheid die betrekking heeft op het hele huwelijksleven, inclusief de huwelijksgemeenschap. De man behoort te weten hoe hij zich in het huwelijk moet gedragen,

doordat hij zijn vrouw goed kent. Haar echt kennen (ook innerlijk) zal vanzelf leiden tot waardering voor haar.

De vrouw is als een ‘vat’. Elk mens is breekbaar en vergankelijk, maar de vrouw is lichamelijk minder sterk dan de man. De hemelse Pottenbakker heeft haar zo geschapen. De benaming ‘het zwakkere vat’ is geen belediging, maar een aansporing. Een vat of kruik wordt in het Oosten meestal op het hoofd of op de schouders gedragen. Zo moet de sterkste in het huwelijk de zwakkere op handen dragen.

In liefde en teerheid

Petrus bedoelt: beste mannen, behandel haar in liefde en teerheid, anders breekt er iets. Hoeveel van deze vaten zijn al gebroken doordat dit woord van God geen da-

gelijkse praktijk was. Laat man en vrouw twee communicerende vaten zijn! ‘Eer geven’ wil zeggen: met respect en liefde behandelen. Dit heeft ook een geestelijke reden. Indien man en vrouw allebei genade hebben ontvangen, dan is zij een mede-erfgename van de genade des eeuwige levens (kanttekening 14). Door het oprechte geloof in Jezus Christus zijn man en vrouw gelijk (Gal. 3:28). Ze zijn dan beiden erfgenamen en mede-erfgenamen van Christus (Rom. 8:17). Wat zijn dat echt gelukkige huwelijken!

De gebeden

Vers 7 wordt afgesloten met een waarschuwing. ‘...opdat uw gebeden niet verhinderd worden’. Petrus noemt hier de gebeden (meervoud) de graadmeter voor het huwelijksleven. Het persoonlijke, gezamenlijke en het gezinsgebed (hardop). ‘Verhinderd worden’ wil zeggen: belemmering ondervinden; iets in de weg staan. Dat voel je, als het gebed stopt, zodat het alleen vorm is. Gij mannen, onderzoek het eens! Het gebedsleven is niet los te maken van de dagelijkse omgang met elkaar. Daarom samen op de knieën: ‘Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren, om Jezus’ wil’. Amen.

(wordt vervolgd)

Vragen

- Welke opdracht voor het huwelijksleven krijgen de mannen?
- Verklaar de zin: het vrouwelijke vat, als het zwakste, eer geven.
- Welke waarschuwing geeft Petrus de mannen mee? Wat wil dit zeggen?

Boekennieuws

"De zangtijd genaakt", prekenbundel van ds. A.J. Gunst; € 14,50 (excl. verzendkosten).

De zangtijd genaakt

Opnieuw ligt er een uitgave van ds. A.J. Gunst voor ons. Deze uitgave heeft de prachtige titel gekregen: "De zangtijd genaakt". Deze titel is ontleend aan de preek over Hooglied 2:10-13, die ook in deze prekenbundel staat. J.C.T. Akershoeck heeft ook deze keer op consciëntieuze wijze uitgesproken preken van ds. Gunst op schrift gesteld. Dat blijkt ook wanneer je deze prekenbundel leest. Het is alsof je ds. Gunst hoort preken met zijn hartelijke gunning, zijn vele voorbeelden en citaten vanuit de geschiedenis van de kerk. In deze preken komt zo nadrukkelijk naar voren dat schuldige zondaren met God verzoend worden alleen om Christus' wil. De mens wordt niets in handen gegeven, maar er wordt gewezen op het enige Fundament van zaligheid. Gods kinderen worden onderwezen in de weg die de HEERE met Zijn volk gaat. Daarbij komt ds. Gunst in zijn preken zo heel dichtbij de praktijk van de godzaligheid in het geestelijk leven. Heel eerlijk worden de misstanden aangewezen en liefdevol terechtgewezen. Zijn waarschuwingen voor het nabijkomende werk zijn heel indringend.

De onbekeerden worden ernstig gewaarschuwd en opgeroepen om voor God te bukken en te buigen. Er is geen mens die door ds. Gunst niet wordt aangesproken. Al met al wil ik deze preken van harte aanbevelen voor persoonlijk gebruik en in de leesdiensten. Dit boek wordt in eigen beheer uitgegeven en de netto-opbrengst is geheel bestemd voor de Zending Gereformeerde Gemeenten. Het is te bestellen bij: J.C.T. Akershoeck, tel. 0166-603004, e-mail: jctakershoek@hotmail.com. Het boek is ook te verkrijgen via de webshop van de Zending Gereformeerde Gemeenten.

ds. P.D. den Haan, Rijssen

"Het onfeilbare Woord (deel II A); Een theologische verkenning"; ds. G. Clements, ds. J.J. van Ekeveld, ds. P. Mulder (red.); uitg. De Banier; 279 blz.; € 29,95.

Het onfeilbare Woord (deel II A); Een theologische verkenning

Een goed verzorgd, nieuw deel in de serie "Semper Reformanda" levert een mooi overzicht op van de opvattingen over openbaring en Schrift. Het boek is vooral toegespitst op opvattingen in gereformeerde kring. Het geeft daarbij een terechte plaats aan de opvattingen van ds. G.H. Kersten en dr. C. Steenblok die in andere overzichten vaak ontbreken.

De hoofdstukken van de hand van ds. W. Visscher geven een theologische peiling van de opvattingen over 'openbaring en Schrift' van de theologen Bavinck, Berkhof, Berkouwer en Van den Brink-Van der Kooi. De verschillende hoofdstukken bestaan voor het grootste gedeelte uit een positieve uiteenzetting van Bijbelse gegevens over openbaring en Schrift. Het boek bevat een duidelijke uiteenzetting van ds. J. Schipper over de eigenschappen van de Schrift. De hoofdstukken over de inspiratie en canonvorming van L.J. van Belzen en van B. van Ojen maken het boek compleet.

In dit boek vinden we een heldere verwoording van de belijdenis van de openbaring en de inspiratie van de Heilige Schrift.

Toch een paar opmerkingen. De toon tegenover andere opvattingen op de grens van het gereformeerde erf had best wat pittiger mogen zijn. De Schriftopvatting van Calvijn had wellicht wat meer vanuit zijn eigen geschriften dan vanuit secundaire literatuur belicht kunnen worden. Daarin is zoveel waardevolle bagage te vinden voor de discussie met moderne Schriftopvattingen. De hoofdstukken over de canonvorming zijn mooi en compleet. Het

punt van de voortgaande geschiedenis van de Godsopenbaring en de bewustheid daarvan bij de Bijbelschrijvers zou wellicht wat meer geaccentueerd kunnen worden. Dat doet echter niets af van de waarde van dit boekwerk. Evenals het vorige deel van "Semper Reformanda" hebben redactie en auteurs hun best gedaan om in de branding van de theologie van deze tijd een helder en Schriftuurlijk geluid te laten horen. Dat doet weldadig aan in een tijd waarin publicaties over openbaring en Schrift in gereformeerde kring doortrokken zijn van Schrift-kritische of nieuwere hermeneutische inzichten, die de gereformeerde Schriftvisie eerder vertroebelen dan verhelderen en veelal geen bijdrage leveren tot een beter verstaan van de Heilige Schrift.

Het boek vereist wel wat voorkennis, maar is goed leesbaar voor de geïnteresseerde lezer. Vooral aanbevolen voor onze studerende jongeren.

J. van Mourik, Kapelle-Biezelinge

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te 's-Gravenzande,
ds. C. van Ruitenburg te Krimpen aan den
IJssel;
Te Oosterland, ds. E. Bakker te Veen;
Te Scherpenzeel, ds. M. Joosse te Ede;
Te Waardenburg,
ds. J. de Kok te Westkapelle;
Te Zoetermeer, ds. H. Brons te Vlaardingen.

Bedankt:

Voor Kruiningen,
ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom;
Voor Leerdam,
ds. C.A. van Dieren te Rijssen-Noord;
Voor Sint-Annaland,
ds. J. de Kok te Westkapelle;
Voor Wolphaartsdijk,
ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam;
Voor Sioux Center (Iowa, VS) en Tricht-
Geldermalsen, ds. S.W. Janse te Rijssen-Zuid.

AANGEPASTE DIENST GENEMUIDEN

Op zaterdag 17 april (14.30 uur) wordt in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Genemuiden een aangepaste dienst gehouden voor mensen met een verstandelijke beperking. In deze dienst zal ds. A. Schot voorgaan.

DANKWOORD DS. C. SONNEVELT

Vanuit ons kerkverband mocht ik meerdere blijken van meelevens ontvangen bij mijn 40-jarig ambtsjubileum. Ik wil allen die hun belangstelling hebben getoond, op welke wijze dan ook, daarvoor hartelijk dankzeggen. De Heere geve dat we met dit alles maar in Hem zouden mogen eindigen.

Een vriendelijke groet, mede namens mijn vrouw, C. Sonneveld

DS. DEKKER NOG IN NEDERLAND

Zoals u wellicht begrepen heeft uit de preekbeurtberichten is ds. M.L. Dekker nog steeds in Nederland. De oorspronkelijke terugreisdatum was 21 januari. Doordat de Israëlische regering vanwege de coronacrisis het vliegveld Ben Gurion sloot, was terugkeer niet mogelijk. Hoewel sinds enkele weken het vliegveld deels geopend is en mondjesmaat mensen worden toegelaten, heeft de familie Dekker tot op dit moment (we schrijven 7 april) nog geen toestemming om terug te

keren. Wel bestaat de hoop dat eind april terugkeer mogelijk zal zijn. Dit is voor de familie Dekker een moeilijke weg. Zij en de gemeente Nechama in Nof HaGalil (Nazareth) zien erg uit naar hun terugkeer. We bevelen de familie Dekker in deze omstandigheden dan ook van harte in uw gebeden aan. De Heere gedenken en de jonge gemeente in Israël.

Deputaatschap voor Israël

VERSLAG VERGADERING CLASSIS RIDDERKERK 27 FEBRUARI 2021

Ds. H.E.P. Fortuijn opent de vergadering op de gebruikelijke wijze. Er zijn de volgende te memoreren punten: ds. C. Sonneveld mocht gedenken 40 jaar predikant te zijn. In Klaaswaal was M. Snoep 25 jaar diaken. In Ridderkerk-Slikkerveer overleed ouderling H. Treuren in de leeftijd van 86 jaar. J. Alderliesten overleed in de leeftijd van 89 jaar. Hij diende de gemeente van Ridderkerk-Slikkerveer als diaken. Op 12 februari overleed ds. J. Driessen in de leeftijd van 81 jaar. Bij toerbeurt is ds. H.A. van Zetten preses. Er is kerkvisitatie gehouden. Hierover zijn geen opmerkingen. 'De belangrijkste vraag is het uitzien naar vrucht op de prediking. Moge het welbehagen des Heeren ons vertroosten. Gods uitverkorenen zullen er komen, dwars door alles heen.'

Naar aanleiding van het jaarbericht van Cedrah wordt gesproken over het vaccinatiebeleid in onze tehuizen. Er is altijd empathie geweest voor de bezwaarden. Lijkt dat te veranderen? Het beleid wordt door een afgevaardigde verwoord: faciliteren, informeren, een beroep doen op ieders verantwoordelijkheid en respecteren van een gewetensvolle afweging. Het beleid is met Salem en Sirjon afgestemd. De volgende classisvergadering wordt dit nog eens geagendeerd.

Vanuit de toelichting op het jaarbericht van Sirjon wordt het personeelstekort benadrukt. Er vindt bij Sirjon bezinning plaats op de toenemende vraag naar geestelijke verzorging van de bewoners en hoe die vanwege de groeiende complexiteit van de problematiek van cliënten kan worden ingevuld. De toelichting op de rapportage van De Vluchtheuvel maakt duidelijk dat de Raad van Advies nog in de opstartfase zit. Samen met de Raad van Bestuur wordt nagedacht over de wijze waarop de identiteit van de instelling in de hulpverlening tot uiting komt. De tran-

sitie naar een financieel meer zelfstandige organisatie vergt meer tijd dan gedacht werd. De voorzitter van de Classicale Evangelisatie Commissie (CEC) geeft een toelichting op de rapportage. Het wordt betreurd dat de veldwerker is vertrokken. Er moet een beleidsplan komen met passende functieomschrijvingen. Dat plan moet eerst met de classes worden besproken. De beide classes dragen eindverantwoordelijkheid. Er ligt het verzoek om zorg te dragen voor een goede verhouding met EVGG. Dit wordt toegezegd. Hierna volgt de verkiezing van afgevaardigden voor de PS 2021. Ds. G.J. van Aalst geeft aan zich niet meer beschikbaar te stellen. Hij heeft het 29 jaar mogen doen, waarvan twintig jaar als voorzitter. Er zijn nu zoveel predikanten in onze classis die dit werk kunnen doen. Aan hen wil hij het met vertrouwen overlaten. De preses spreekt zijn waardering uit dat ds. Van Aalst dit werk zo lang heeft mogen doen. Zijn besluit moet echter gerespecteerd worden.

Als primi-afgevaardigden worden gekozen: de predikanten G.W.S. Mulder, M.H. Schot, C. Sonneveld en H.A. van Zetten, en de ouderlingen A.J. van Driel, A. Hak, N.J. Teerds en A.C. Visser.

Er wordt aandacht gevraagd voor een punt dat niet op de agenda stond. Het betreft de nood van deze tijd en vooral het niet meer kunnen opgaan als gemeente. Het is aangrijpend en zorgelijk. Alle argumenten zijn gewisseld. Daarom is dit punt niet voor behandeling aangedragen en is het een hartenkreet. De Heere geve gebed en lere ons Zijn weg. De vergadering wordt op de gebruikelijke wijze afgesloten.

N.J. Teerds, scriba

VERSLAG VERGADERING CLASSIS BARNEVELD 6 MAART 2021

Namens de roepende kerk van Barneveld-Zuid opent ds. J. van Laar op de gebruikelijke wijze de vergadering. De volgende gebeurtenissen worden gememoreerd: Barneveld-Centrum: op 9 april 2020 herdacht diaken Jansen 25 jaar in het ambt te hebben gediend. Na 32 jaar te hebben gediend, heeft ouderling Pater op 5 juli 2020 zijn ambt neergelegd. Op 7 augustus 2020 herdacht de gemeente haar 125-jarig bestaan. Ermelo: op 6 november 2020 overleed A. van der Maas op de leeftijd van 82 jaar. Hij diende van 1963 tot 1968 in het ambt van ouderling. Op 7 januari was het 25 jaar geleden dat ouderling A. Verschoor in het ambt bevestigd werd.

Kootwijkerbroek: ouderling W.J. Boone stond op 10 maart 2020 25 jaar in het ambt, 7 jaar

in Leerdam, 18 jaar in Kootwijkerbroek. Op 6 november 2020 herdacht diaken A. Top dat hij 45 jaar diaken was.

Rhenen: ouderling G. de Waard legde in juli 2020 zijn ambt als ouderling neer, na 34 jaar trouwe dienst. Ook diaken C.J. den Hertog beëindigde zijn ambt. Ds. F. Mulder herdacht op 7 september dat hij 25 jaar predikant was. Scherpenzeel: ouderling P.J. Lokerse nam op 19 juli afscheid als ambtsdrager. Hij diende de gemeente 16 jaar als diaken en 16 jaar als ouderling. Ouderling W.J. Kroneman was op 25 november 50 jaar ambtsdrager, vanaf 1970 diaken, vanaf 1974 als ouderling.

Uddel: op 6 december was K. Hop 25 jaar diaken.

De Valk-Wekerom: op 27 maart 2020 overleed oud-ouderling T. Blankenstijn in de leeftijd van 88 jaar.

Veenendaal: op 26 maart 2020 diende ouderling K. van Vliet 25 jaar als ambtsdrager.

Wageningen: op 6 oktober 2020 overleed oud-diaken K. Hendriksen. Hij diende van 1978 tot 2013.

De gemeenten zijn vertegenwoordigd door acht predikanten en achttien ouderlingen.

De samenstelling van het moderamen is als volgt: ds. M. Joosse (preses); ds. J. van Laar en ds. F. Mulder (assessoren), K. Karels (scriba) en J.M. van Koeveringe (quaestor).

Naar aanleiding van het jaarrapport van de Raad van Advies van Sirjon vraagt een afgevaardigde aandacht voor de personeelsvoorziening in Elim. Het blijkt moeilijk om voldoende personeel uit eigen kring te krijgen. Dit wordt soms opgelost met personeel van buiten de kring. Dit leidt soms tot vervreemding, zowel bij de ouderen als bij het eigen personeel. Ook bestaan er vragen over de aansluiting van het Hoornbeeck College en Elim met betrekking tot de personeelsvoorziening. Wat betreft dit laatste zullen twee broeders uit de classis onderzoeken waardoor dit komt en hoe dat opgelost kan worden. Van de kerkenraden wordt aandacht gevraagd voor het probleem van de personeelsvoorziening van de eigen zorginstellingen.

Komende tijd zullen de kerkvisitaties die niet konden doorgaan, gehouden worden.

In een korte rapportage deelt de commissie gemeentegroei Ede mee dat de kerkenraden

van Ede en Wageningen op dit moment in gesprek zijn.

In verband met de geactualiseerde DKO moeten een college van visitatoren en een commissie van voorbereiding worden ingesteld. Aan de vergadering wordt voorgesteld het huidige moderamen de opdracht te geven om voor de volgende vergadering een notitie te schrijven met voorstellen voor besluitvorming. Het moderamen zal indien nodig in de tussentijd functioneren als college van visitatoren en als commissie van voorbereiding. In verband hiermee wordt rond de zomer weer een classisvergadering gehouden.

Als afgevaardigden voor de PS Oost op 20 mei worden gekozen de predikanten ds. B.J. van Boven, ds. B. Labee, ds. G. van Manen en ds. F. Mulder, en als ouderlingen A.C. Duifhuizen, K. Karels, J.M. van Koeveringe en P. Eikelboom.

De volgende classis vindt plaats op 9 juli of 17 september en wordt samengeroepen door Ede. Ds. J. van Laar is dan preses. Ouderling M. Donkersteeg van Barneveld-Centrum eindigt de vergadering.

K. Karels, scriba

Berichten

ONLINE CONGRES ROV

De reformatorische oudervereniging ROV belegt op vrijdag 23 april (19.30 uur) een online congres. Dr. R. Toes spreekt over het thema 'Extra aandacht'. Kinderen en leerlingen hebben echte aandacht nodig. Weten we wat

er in hen omgaat, met welke gedachten ze leven? Zeker in deze coronatijd vragen jongeren extra aandacht van ouders en opvoeders. Ook de onderwijsvrijheid vraagt extra aandacht. Met welke plannen en voorstellen komt het nieuwe kabinet straks? Er is ook

een vraaggesprek tussen R. Toes, J. van Dam en mevr. G.A. Lassche. R. Bisschop geeft een actuele schets van de huidige zorgen met betrekking tot de vrijheid van onderwijs.

Vooraf aanmelden kan via:
<https://rovereniging.nl/aanmelden-rov-congres-23-april-2021/>

U ontvangt een paar dagen vóór het congres een link. Er zijn geen kosten aan het volgen van dit congres verbonden.

Kerkdiensten

Deze kerkdiensten zijn fysiek alleen toegankelijk voor eigen gemeenteleden onder de geldende maatregelen

ZONDAG 18 APRIL 2021

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; Aalst 9.00 en 14.30 uur stud. M.G. van Middendorp; Alblasserdam 9.30 en 14.00 en 16.30 uur ds. C. Sonneveld; Alphen a/d Rijn 18.00 uur ds. B. Labee; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds.

R.A.M. Visser; Arnhem 16.00 uur ds. H. van der Heiden; Barendrecht 16.30 uur stud. J. Beens; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 en 14.00 en 19.00 uur ds. J. van Laar; Benthuizen 19.00 uur ds. C. Sonneveld; Berkenwoude 19.00 uur stud. J. Beens; Bodegraven 10.00 uur stud. J. Beens en 19.00 uur ds. G.J. Baan; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 19.00 uur stud. M. Boersma; Brakel 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West

10.00 uur en 17.00 uur ds. J.W. Verweij en 14.30 uur ds. A. Verschuure; De Valk-Wekerom 9.30 en 15.00 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Den Haag-Scheveningen 19.00 uur ds. H. Brons; Deventer 18.30 uur ds. A.A. Brugge; Dinteloord 14.30 uur ds. P.C. Vlot; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Dordrecht 10.00 (H.D.) en 17.00 uur ds. W.A. Zondag; Ede 9.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Elspeek 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enter 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden 9.30 en 14.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Goes 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.00 uur ds. G. Clements; Goudswaard 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. J. van

Rijswijk; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; 's-Gravenzande 15.30 uur ds. W. Silfhout; Haamstede 19.00 uur ds. J. IJsselstein; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.30 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 9.30 en 12.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. M.H. Schot; Herkingen 14.30 uur ds. K. Boeder; Hilversum 10.00 uur ds. A. Vermeij en 19.00 uur ds. W. Visscher; Hoofddorp 18.30 uur ds. W. Silfhout; Houten 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Kampen 15.30 uur ds. D.W. Tuinier; Kamperland 14.30 uur ds. D. de Wit; Kapelle-Biezeling 10.00 (H.D.) en 16.30 uur ds. J. IJsselstein; Katwijk aan Zee 10.00 en 16.00 uur ds. J. Schipper; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kortgene 14.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Kruijningen 9.30 en 14.00 en 18.00 uur stud. P.J. de Raaf; Leerdam 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Leiderdorp 10.00 en 16.00 uur ds. P. Mulder; Lelystad 15.00 uur ds. G. van Manen; Lisse 18.30 uur ds. J. Schipper; Marknesse 19.00 uur ds. A. Schot; Meeuwen 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. E. Bakker; Melissant 18.00 uur ds. M.H. Schot; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Mijdrecht 19.00 uur ds. W. Harinck; Moerkapelle 9.30 uur ds. W. Silfhout en 15.30 uur ds. J. van Rijswijk; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Nieuwdorp 14.00 uur ds. M. Karens; Nieuwerkerk 15.30 uur ds. G. Pater; Nieuwe-Tonge 18.00 uur ds. C. Harinck; Nijkerk 18.30 uur ds. M. Joosse; Nisse 9.30 en 14.30 uur ds. C. van Krimpen; Nunspeet 9.00 en 11.30 en 15.30 uur ds. A. Schot; Ooltgensplaat 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; Oostburg 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Oosterland 10.00 en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; Oostkapelle 15.00 uur stud. L. van der Kuijl; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. W. Mouw; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oudemirdum 9.30 uur ds. D.W. Tuinier; Oude-Tonge 15.00 uur ds. C.J. Meeuse; Poederrijen 19.00 uur stud. M.G. van Middendorp; Poortugaal 19.00 uur ds. A. Verschuure; Poortvliet 10.00 uur ds. M. Blok; Puttershoek 14.30 uur ds. G.J. Baan; Ridderkerk 9.00 (H.A.) en 11.30 (H.A.) en 17.00 uur (H.A.) ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 15.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 14.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. P.D. den Haan; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 9.30 en 18.30 uur ds. M. Karens; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 en 16.00 uur stud. M. Boersma; Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. L. Blok; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. G. Hoogerland; Rotterdam-Zuidwijk 9.00 en 11.15 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. G. Beens; Sint Annaland 18.30 uur ds. J.J. Tanis; Sint Philipsland 14.30 uur ds. M. Blok; Sliedrecht 9.00 en 11.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 15.30 uur ds. J.B. Huisman; Spijkenisse 14.30 uur ds. H.A. van Zetten; Sprang-Capelle 14.30 uur ds. C. Hogchem; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. J.B. Zippro; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Tholen 18.30 uur (H.D.) ds. M. Blok; Tricht-Geldermalsen 19.00 uur ds. W.A. Zondag; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de

Waard; Utrecht 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; Veenendaal 9.30 en 15.00 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 15.00 uur ds. S. Maljaars; Waarde 9.30 en 18.00 uur stud. L. van der Kuijl; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 9.30 (H.A.) en 14.30 (H.A.) en 18.00 uur (H.A.) ds. H.J. Agteresch; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Westzaan 19.00 uur ds. P. Mulder; Wierden 15.00 uur ds. S.W. Janse; Woerden 10.00 en 19.00 uur ds. J.J. van Eckveld; Wolphaartsdijk 9.30 uur ds. C. Harinck en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; Zeist 10.00 en 15.30 uur ds. A.A. Brugge; Zwiindrecht 9.30 en 15.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Zwolle 19.00 uur ds. R.A.M. Visser.

DINSDAG 20 APRIL 2021

Drachten 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; Ede 19.30 uur ds. M. Joosse; Middelburg-Zuid 19.30 uur ds. J.J. van Eckveld; Moerkapelle 19.30 uur ds. A.P. Baaijens; Naaldwijk 19.45 uur ds. G.J. van Aalst; Nieuwdorp 19.30 uur ds. A. Schot; Nijkerk 19.30 uur ds. K. Boeder; Oosterland 19.30 uur ds. A. Verschuure; Oostvoorne 19.30 uur ds. G.J. Baan; Rotterdam-Centrum 19.45 uur stud. P.J. de Raaf; Stolwijk 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Terwolde - De Vecht 19.30 uur ds. J. van Laar; Tholen 19.30 uur ds. W. Mouw; Urk 19.30 uur ds. A.J. de Waard.

WOENSDAG 21 APRIL 2021

Berkenwoude 19.30 uur stud. L. van der Kuijl; Dinteloord 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Elspeek 19.30 uur ds. G. van Manen; Ermelo 19.30 uur ds. J.B. Huisman; Hoogeveen 19.30 uur ds. E. Bakker; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. J. van Rijswijk; Leerdam 19.30 uur ds. M. Joosse; Melissant 19.30 uur ds. J.J. Tanis; Nieuw-Beijerland 19.30 uur ds. H.A. van Zetten; Nieuwer ter Aa 19.30 uur ds. S. Maljaars; Opheusden 19.30 uur ds. W. Mouw; Poederrijen 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Rijssen-West 19.30 uur ds. P.D. den

Haan; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Scherpenzeel 19.30 uur ds. C. Hogchem; Spijkenisse 19.30 uur ds. A. Schot; Terneuzen 19.30 uur ds. J.B. Zippro; Uddel 19.30 uur ds. G. Beens; Veenendaal 19.30 uur ds. B. Labee; Woerden 19.30 uur ds. D.W. Tuinier; Zeist 19.30 uur ds. A. Verschuure; Zwiindrecht 19.00 uur (bidstond) ds. C. Sonneveld; Zwolle 19.30 uur ds. S.W. Janse.

DONDERDAG 22 APRIL 2021

Alblasserdam 19.30 uur ds. C. Sonneveld; Bodegraven 14.30 uur (huw.bev.) ds. C.G. Vreugdenhil en 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Borssele 19.15 uur ds. D. de Wit; Dordrecht 19.00 uur ds. W.A. Zondag; 's-Gravenpolder 14.30 uur (huw.bev.) ds. S. Maljaars; Kampen 19.30 uur ds. D.W. Tuinier; Lisse 19.45 uur stud. J. Beens; Meeuwen 19.30 uur ds. W.J. Karels; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Nijkerk 14.30 uur (huw.bev.) ds. B. Labee; Nunspeet 19.30 uur ds. A. Schot; Opperdoes 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn; Rijssen-Zuid 14.15 uur (huw.bev.) ds. S.W. Janse; Sint Annaland 19.30 uur ds. M. Karens; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. G. Pater.

VRIJDAG 23 APRIL 2021

Houten 13.30 uur (huw.bev.) ds. C.G. Vreugdenhil; Krabbendijke 13.00 uur (huw.bev.) ds. P.C. Vlot; Scherpenisse 16.00 uur (huw.bev.) ds. M. Blok.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 18 APRIL 2021

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2) 10.00 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.00 uur evang. M. Vos; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Druenen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur evang. S. de Visser; Merkssem (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

"Doet de poorten open, dat het rechtvaardige volk daar inga, hetwelk de getrouwigheden bewaart."
Jesaja 26:2

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Goes heeft met ontroering kennisgenomen van het overlijden van zijn oud-ambtsbroeder

Adriaan Hoekman

in de leeftijd van 99 jaar.

Bijna 36 jaar diende hij de gemeente in eenvoud en liefde. Van april 1967 tot oktober 1970 als diaken, en daarna tot april 2003 in het ambt van ouderling.

De God aller genade vertrooste en sterke zijn kinderen, kleinkinderen en verdere familie in dit voor hen zo groot verlies. De Heere heilige deze ernstige roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad,
ds. G.P. van Nieuw Amerongen, preses
G. Geijtenbeek, scriba

Goes, 10 april 2021

Advertenties

Op vakantie naar Canada? Kijk op www.CanadianHolidayRentals.ca voor **accommodaties** en **autoverhuur**.

Voor soepele gewrichten, opbouw van kraakbeen in gewrichten: **Full Motion met glucosamine van NeoLife**
April-aanbieding! Komme 06-34826766
www.naturalhealthproducts.nl

LET OP! Ons **vakantiehuis in BORSELE** is nog te huur in week 15 t/m 17, 19, 20 en na 24 mei t/m 10 juli. Slaapkamer beneden, dus ook erg geschikt voor senioren. Tel. 0113-351899/06-27188794.

METGEZEL, tweemaandelijks blad voor jong en oud in de lijn van **Philpot**.
Gratis proefnummer: 0594-643202
www.gospelstandardvrienden.nl

Prachtige collectie PVC design tegels, Steen-decoren, Hout-decoren.
Uw eigen huis = de beste showroom.
DE VLOERENKONING.NL 06-19557166

Wordt dealer en ga voor puur.

Mail Daan
Blankestijn via
daan@agicon.nl

Meer weten?
Bel 06 12 02 24 87.

Gezond, natuurlijk en heerlijk zacht van smaak.

Glutenvrij en rijk aan Vitamine B en mineralen.

Ga naar boekweitthee.nl

Kraamzorg in een vertrouwde sfeer

Tevredenheid door kwaliteit, met behoud van identiteit.

SHG
Stichting Hogeschool van Groningen

Bel voor meer informatie of aanmelden
0187-48 91 73 www.shgzorg.nl

Hou jij van afwisseling en uitdaging in je werk en kan jij zelfstandig werken? Hoveniersbedrijf Sinke is op zoek naar een **VAKMAN HOVENIER**. Meer weten? Bel dan met Alexander Sinke, 06-51643225 of mail je CV naar info@hoveniersbedrijfsinke.nl

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

Timmerfabriek W. Hardeman BV in Lunteren is op zoek naar een **CNC MACHINAAL HOUTBEWERKER**. Ben je flexibel, zelfstandig en heb je verantwoordelijkheidsgevoel, bel dan met Nico v/d Brink 06 - 13 80 38 49 of mail je cv naar nico@hardemantimmerfabriek.nl

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Bed & Breakfast No35 in ELSPEET
Landelijke B&B met terras, max. 2 pers. Ook mogelijk, boeken zonder ontbijt!
KADOTIP: geef Kadobon B&B No35
T. 0633010623 / www.bb35elspeet.nl

Te huur 1 persoons woning in Elspeek.
Tel. 06-50443360

Als **MEDEWERKER AFMONTAGE** maak je een mooi product waar zowel de gebruiker en jij als vakman meer dan tevreden over zijn. Meer weten over deze functie bij Timmerfabriek W. Hardeman BV in Lunteren? Bel dan met Nico v/d Brink, 06-13803849 of mail je cv naar nico@hardemantimmerfabriek.nl

Belijdenisactie: Onze enige Troost, verklaring H.C. ds. G.M. de Leeuw
€ 49,95, na 31 mei € 65,00.
In uw boekhandel of www.ramshoorn.nl

Wonen in de Klokkenberg

Op onze prachtige nostalgische locatie de Klokkenberg in Nunspeet wordt zorg geboden aan mensen met een beperking vanuit een reformatorische identiteit. Bij de Klokkenberg is een woonplek vrijgekomen voor een cliënt met ZZP 3 of 4. Kent u iemand die zorg nodig heeft? Of kent u iemand die een logeeraadres nodig heeft? Ook dat is mogelijk!

Als u interesse heeft of meer informatie wilt ontvangen, kunt u contact opnemen met cliëntadviseur Allie Pol via a.pol@siload.nl of 06-23922187.

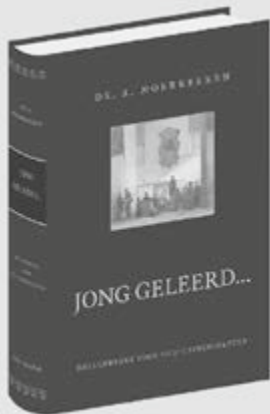
siload.nl

DS. A. MOERKERKEN
Jong geleerd...

Hellenbroek voor oud-catechisanten.

Aan de hand van Hellenbroeks vragenboekje behandelt ds. Moerkerken enkele grondstukken van onze geloofsleer.

De netto-opbrengst (van de bestellingen via onderstaand adres) is volledig bestemd voor het Deputaatschap voor Israël.

Het boek wordt gedrukt in een duidelijke letter, telt ca. 480 bladzijden en kost € 34,50 (exclusief € 4,00 verzendkosten).

Verschijning: D.V. mei 2021

Kerkenraad Capelle aan den IJssel-West
Bestellen: A.J. Bax te Capelle aan den IJssel
e-mail: bax@kliksafe.nl
telefoon: 010-4519137
(tussen 18.00 en 20.00 uur)

Wil jij aan de slag in een enthousiast team? Timmerfabriek W. Hardeman BV in Lunteren is op zoek naar een **WERKPLAATSCHEF**. Meer weten? Bel dan met Nico v/d Brink, 06 - 13 80 38 49 of mail je cv naar nico@hardemantimmerfabriek.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER
Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer

T 0318 - 526641

E info@phvanderleer.nl

M 06 - 46376232

W www.phvanderleer.nl

Uw trouwtekst in hout uitgesneden?

Tel. 0418-551383

www.houtsnijwerk.nl

Te huur: Nieuwe vakantiewoning in Uddel. Luxe 6 persoons woning op 2 ha privé bos. Info: www.kroonjuweel.nl

Een onbekende techniek met doeltreffend resultaat!

Praktijk Wisse

bij nek-, rug- en hoofdpijnkachten

de Oppervloer 17 | 4365 BJ Meliskerke

T 06 40 30 40 84

E info@praktijkwisse.nl

meer informatie en een afspraak inplannen:

praktijkwisse.nl

Te huur Bergzicht Ommen, luxe chalet
6 pers, week 22-23-24-25-26.
Tel. 06-18016860

begrafenisverzorging Den Hollander

- Alleen begrafenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

Mozartlaan 13
3131ES Vlaardingen

T 010 - 460 05 09

E info@tdenh.nl

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Van Kooten

TUIN & BUITEN LEVEN®

Er staan
leuke vacatures
open!

[vankootentuinenbuitenleven.nl/
vacature](http://vankootentuinenbuitenleven.nl/vacature)

Verkoper

Numansdorp

Manager Logistiek & Expeditie

Numansdorp

Commercieel Binnendienst

Numansdorp

Service- medewerker

Numansdorp

PROBLEMEN MET VERSLAVING?

Wacht niet langer!
Er is hulp!

Voor jou en jouw naaste(n).
Met oog en hart voor identiteit.

085 – 0601964 www.addisa.nl

 DINANT VAN DIJK
begrafenisverzorging

de
laatste
zorg

Respectvolle en
persoonlijke aandacht

Verzorgt begrafenissen waar u wenst.
Genemuiden - IJsselmuiden - Kampen -
Zwolle - Urk - Staphorst en omgeving

T: 038-337 61 29   Burg. ten Veldestraat 22
M: 06-24 80 09 17   8281 ZS Genemuiden
www.delatstestzorg.nl   info@delatstestzorg.nl

dag en nacht bereikbaar - **geen crematie**

VAN DER WILT
RAAMDECORATIE

UW ADVISEUR

AAN HUIS

wiltraamdecoratie.nl

De Verrassing
Bungalowpark

Welkom terug
op ons bungalowpark!

AL 65 JAAR
VERRASSEND OP TEXEL

www.deverrassing.nl
0222 318906

Laatste preken v JC Philpot 1-3 à €12,50
William Gadsby 1-3 à €12,50
Preken van John Kershaw 1+2 €32,50
En meer! hetbraambos.nl 078-6933783

4 persoons caravan

op rustige camping aan de Bosrand
in Elspeet v.a. €155 p.w.
info: scan QR of bel 06-10447953

POSITIONS AVAILABLE

Educating Youth for Christian Living

For the next few years, we expect an **URGENT NEED** for teachers, both in elementary and secondary.

Mount Cheam Christian School is connected to the Reformed Congregation in North America (RCNA), which is affiliated with the Gereformeerde Gemeente in Nederland. Our school is located between the mountains of the Fraser Valley in beautiful British Columbia, Canada. Currently, 370 students Kindergarten to Grade 12 (aged 5 to 18) attend our school.

Due to the consistent growth of our church and school community, we would like to connect with teachers that are willing to provide education based on the infallible and unchangeable truth of God's Word (King James Version), as expressed in the Three Forms of Unity, established by the Synod of Dort (1618-1619).

Inquiries: Mr. Jan Neels (Principal) - jneels@mccs.ca

Send resume + cover letter to:

Mr. Jan Neels - jneels@mccs.ca

Mr. Eric Van Maren - ericv@vanmarenegroup.com

48988 Yale Road, Chilliwack, BC, V4Z 0B2, Canada +1 (604).794.3072

www.mccs.ca

DÉ VERRASSING IN JE BRIEVENBUS

Benieuwd?
Bekijk onze
acties!

Iedere twee weken een verrassing in je brievenbus?
Neem een abonnement op Terdege. Speciaal voor jou
stellen we een fris magazine vol eerlijke interviews,
verrassende artikelen en mooie foto's samen.

terdege.nl/saambinder, 055-5390498 of scan de code

Boekhandel
De ZONNEBLOEM
Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355
www.boekhandeldezonnebloem.nl

BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM
Voorsstraat 41 - 3245 BG Sennelsdijk
Tel. (0187) 48 36 14 - Fax (0187) 48 45 20
www.boekhandelvanderboom.nl

Zoekt u een mediator
of
organisatie-adviseur?
Bel: 06 - 53868881
www.bvissermediation.nl
www.bvisserconsultancy.nl

Nieuw!!!

Jannie J. van Belzen-Poortvliet
Een nieuw begin
Dit boekje bevat twee verhalen
en een gedicht.

€ 5,95

**Ook door ons uitgegeven
en leverbaar:**

Ds. J. de Kok: ...dit onderwijs ontvang'
deel 1 (5e druk) € 18,50

Ds. J. de Kok: ...dit onderwijs ontvang'
deel 2 (2e druk) € 18,50

Ds. C. van Ruitenburg: Lelie onder de
doornen, *meditaties over planten in de
Bijbel* € 12,50

Recent verschenen:

M. Sinke: Oostdijk en omgeving in woord
en beeld € 24,50

Deze boeken zijn ook leverbaar bij de onder
ons bekende boekhandels!

 **DRUKKERIJ & BOEKHANDEL
VAN VELZEN B.V.**
Dorpsstraat 83 - Krabbendijke - Tel. 0113-506173
E-mail: ljmeuwesen@velzenbv.nl

Begrafenisonderneming STAM
Molenstraat 153, 2961 AK Kinderdijk
Tel. 078 6919005 - **Geen crematies** -

MOOIE COLLECTIE ORGELS
VAN DIVERSE MERKEN
RUIME ERVARING IN
ZAAL- EN KERKORGELS

VERTROUWDE
KLANKEN...

Stolk Orgels

NIEUWERKERK AAN DEN IJSSEL VRIJHEIDSLAAN 55 2912 EA NIEUWERKERK A/D IJSSEL	KRABBENDIJK OOSTPOLDERWEG 15 4413 NN KRABBENDIJK
--	--

TEL. 0180 31 56 52 | WWW.STOLKORGELS.NL

*Begrafenisonderneming
de Jongh*

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begrafenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Waardenburg	0418 - 652 039
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838

info@begrafenisondernemingdejongh.nl
www.begrafenisondernemingdejongh.nl

De specialist in het milieubewust
isoleren van uw woning

**PROFIJT
ISOLATIE**

Energiestraat 7 7461 TZ RIJSSEN Tel: 0548 546055

Profiteer nu!! landelijke subsidie

Vloerisolatie
Spouwisolatie
Dakisolatie
Gevelisolatie

www.profijtisolatie.nl

Colofon

de Saambinder *Bewuste keuze*

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers
ds. G.J. van Aalst
Perengaard 65, 3264 PB Nieuw-Beijerland
T 0186-576990
E gjvanaalst@kliksafe.nl

**Boeken ter recensie en vragen voor
rubriek "Vraag en antwoord"**
ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

**Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk),
berichten en meditaties:**

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

**Aanlevertijd van kerknieuws en berich-
ten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.**

**Opgaven kerkdiensten
en beroepingswerk**
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan
Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
vóór de week van verschijning aange-
leverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,40 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden
IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

**Abonnementenprijzen
(bij vooruitbetaling):**
voor Nederland: € 14,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika
Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berich-
ten en advertenties zonder overleg aan te
passen, in te korten of zonder opgave van
reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele
aansprakelijkheid betreffende de inhoud
van de advertenties en de (recensies van
de) aangekondigde boeken.

ELSKE WAARHEEN?

'ZO, HET NIEUWS WEET IK WEER',
VERBREEKT OPA DE STILTE EN HIJ
VOUWT DE KRANT DICHT. 'EN IK GA
VOOR EEN BAKKIE ZORGEN', ZEGT OMA
EN LEGT HAAR BREIWERK NEER.

Maar nog voor oma opstaat, is daar ineens Elskes stem: 'Ik blijf hier'. Opa en oma kijken haar aan, verwonderd. Elske krijgt er een kleur van. Oma denkt dat Elske haar verkeerd verstaan heeft en lacht: 'Denk je dat we weggaan? We blijven lekker thuis hoor!' 'Nee, dat bedoel ik niet, maar, ik bedoel... ik blijf bij u. Ook als ik weer beter ben. Mag dat?'

Haar blauwe ogen kijken van opa naar oma en even is het erg stil. Totdat opa vraagt: 'Kind, Elske, wat bedoel je hiermee?' 'Ik... ik wil geen Orpa zijn'. En dan opeens begint Elske te huilen. Nu kijken opa en oma elkaar aan. Dan staat oma op en gaat naast de snikkende Elske zitten. Ze slaat een arm om haar heen en haar stem trilt, als ze zegt: 'Huil maar even uit en dan moet je even vertellen, kind'. Elske pakt haar zakdoek en boent over haar ogen. Haar stem trilt nog een beetje, maar ze gaat vertellen. Alles, alles zegt ze. Soms klinkt het een beetje verward, maar opa en oma kunnen haar heel goed volgen.

Als ze haar verhaal besluit door kinderlijk te zeggen: 'Ik wil zo graag net als Ruth zijn', is het nu niet meer Elske die huilt, maar oma.

Ook opa's stem is ontroerd, als hij zegt: 'M'n kind, wat ben ik hier blij om. Ik moet meteen denken aan wat ik van de week las, dat de Heere voor Ruth gekozen had en daarom koos Ruth voor de Heere. Wat een wonder van de Heere, Elske, dat jij...' en nu moet opa ook even stoppen. Hij pakt zijn zakdoek en veegt zijn tranen weg.

Elke seconde telt

Jullie weten allemaal dat 1-1-2 het noodnummer is. Als er een ongeluk is gebeurd of er is brand uitgebroken, dan moet dit nummer gebeld worden. Dan telt elke seconde.

Overigens geldt dit nummer niet alleen voor Nederland, maar voor een heleboel landen in Europa. In levensbedreigende omstandigheden zijn politie, brandweer en ambulance op dit nummer bereikbaar. Het kan tenslotte om leven of dood gaan. Elke seconde telt.

'Elke seconde telt' is ook een zin die bij ons leven past. Dat realiseren we ons namelijk veel te weinig. We zijn elke seconde in gevaar. Elke seconde komen we dichterbij ons levenseinde. Elke seconde komen we dichterbij de eeuwigheid. Dat is de werkelijkheid in het mensenleven. Dat is de ernst van ons leven.

Je hebt het misschien weleens van nabij meegemaakt dat iemand uit jouw gezin, iemand uit jouw klas, iemand van jouw leeftijd, plotseling sterft. Wat ingrijpend is dat. Wat een verdriet geeft dat. Je wordt er op zo'n moment bij bepaald dat elke seconde telt. Dat elke seconde genadetijd is.

Dat is wat de Bijbel ons ook voorhoudt. Paulus zegt dit met klem: 'Zie, nú is het de welaangename tijd, zie, nú is het de dag der zaligheid' (2 Kor. 6:2b). Paulus kende uiteraard de zin 'elke seconde telt' niet, maar hij bedoelt exact hetzelfde. Er is haast bij. Nú leef je nog. Nú is het de genadetijd. Nú is er vergeving. Nú is er zaligheid. In Hebreëen 3 haalt Paulus woorden uit Psalm 95 aan. Ook daar gaat het om 'elke seconde die telt'. 'Heden, indien gij Zijn stem hoort, zo verhardt uw harten niet' (Hebr. 3:15).

Wees doordrongen van de ernst van het leven en leg Gods spreken niet naast je neer. Elke seconde telt!

*'Zoek den HEERE
terwijl Hij te vinden is*

Jesaja 55:6a

Ds. Labee over:

Vraag maar om een nieuw hartje

Waar komt dit gebed vandaan? Moeten we niet proberen ook 'andere' gebeden aan onze kinderen te leren?

Bijbelse woorden

Een vraagsteller met een dochtertje van vier schrijft dat de bekende oproep 'vraag maar om een nieuw hartje' steeds meer weerstand geeft. Tegelijk dat het ontbreken van woorden als 'beking' of 'wedergeboorte' in een gehoorde Bijbelvertelling een verschraling doet voelen. Alsof het wonder van Gods genade in een zondaarsbestaan niet nodig zou zijn... Is het gebed om een 'nieuw hart' wel in de Bijbel terug te vinden?

We lezen van een 'nieuw hart' in de profetieën van Ezechiël: 'Werpt van u weg al uw overtredingen waardoor gij overtreden hebt, en maakt u een nieuw hart en een nieuwen geest; want waarom zoudt gij sterven, o huis Israëls?' (18:31). In het Bijbelcommentaar van Calvijn (1509-1564) kunnen we daarover een verklaring lezen. 'Hij eist een deugdelijke verandering, dat ze niet alleen hun leven regelen naar Gods wet, maar ook van harte God vrezen. Alleen uit een goede wortel komen goede vruchten voort (...). Nu kan het vreemd schijnen dat God zegt dat ze zich een nieuw hart moeten maken. Mensen die weinig thuis zijn in de Schrift, beroepen zich op deze plaats om aan te tonen dat het in des mensen macht ligt zichzelf te bekeren. Wij kunnen uit eigen beweging terugkeren, anders misleidt God hier het volk. Maar de ganse Schrift weerspreekt dat. Anders zou het gebed hierom leugen-

achtig zijn. Wat zou iemand van God begeren, wat hij door zijn eigen kracht zelf kan? En die gebeden zijn menigvuldig. Ook de kanttekening (68) legt het bevel om een 'nieuw hart te maken' eveneens zó uit: 'Dit bevel en het volgende geven te verstaan wat wij schuldig zijn te doen, en niet wat wij uit onszelf kunnen doen, maar bidden moeten dat wij het door de genade Desgenen Die het beveelt, mogen doen.' Onze vaders verwijzen daarbij onder andere naar deze Bijbelplaatsen: Psalm 51 vers 12 en Jeremia 31 vers 18. David horen we in Psalm 51 - geïnspireerd door Gods Geest - bedelen: 'Schep mij een rein hart, o God, en vernieuw in het binnenste van mij een vasten geest'.

In Jeremia lezen we: 'Ik heb wél gehoord dat zich Efraïm beklagt, zeggende: Gij hebt mij getuchtigd, en ik ben getuchtigd geworden als een ongewend kalf. Bekeer mij, zo zal ik bekeerd zijn, want Gij zijt de HEERE mijn God.' In Ezechiël 36 vers 26 lezen we: 'En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwen geest geven in het binnenste van u; en Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een vlezigen hart geven.'

De oproep is dus echt Bijbels. Daarom mogen en moeten we die onze kinderen (blijven) voorhouden...

Bijbelse variatie

Verder zijn we het wel van harte eens met de oproep om ook 'andere' taal te geven aan het wonder 'zonder ons, in ons' dat wij en onze kinderen niet kunnen missen. Onze Dordtse vaders spreken over 'de wedergeboorte, nieuwe schepping, opwekking van de doden en levendmaking' (DL III/IV, par. 12). Ze laten ons weten dat er over dit Godswerk 'zo heerlijk in de Schriften gesproken wordt'. Dan mogen we vanuit Gods heilig Woord vertellen hoe de Heere zondaren van dood, levend maakt. Dat leert inderdaad spreken met Bijbelse variatie.

Om onze kinderen te leren bidden met de verloren zoon: 'ik heb gezondigd tegen de Hemel en voor u; en ik ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden'. Om te bedelen met de blinde aan de weg naar Jericho: 'Zone Davids, ontferm U mijner!' De weinige woorden op de lippen van de tollenaar uit de gelijkenis zijn ook treffend: 'O God, zijt mij zondaar genadig'. Of om de woorden van de moordenaar aan het kruis te laten nazeggen: 'Heere, gedenk mijner'.

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.

